

ES BUSQUERET

Butlletí informatiu d'Ornitologia, n°0

Palma de Mallorca Març-Abril

Aquí tens el nou Butlletí Informatiu d'Ornitologia del GOB-Mallorca. Amb ell pretenem iniciar una nova etapa pel que fa a l'ornitologia dins la nostra entitat, relleçar les activitats socials i augmentar el contacte amb els ornitòlegs i entre ells mateixos.

Quina és la raó d'aquest canvi? Bàsicament l'augment de membres i d'activitats que el nostre grup ha experimentat en els darrers anys.

A més, és necessari que ens acostumem a veure el Butlletí com el ver-tader òrgan de contacte social, sobretot ara que la nostra activitat es veu re-flectida en un bon nombre de comissions de feina.

Esperam la col·laboració de tots els ornitòlegs, sense vosaltres aquest Butlletí no es podrà dur a terme.

Però que és l'ornitologia? La paraula ornitologia prové del grec, *orni-to*, que vol dir au, i *logia*, que vol dir ciència. Com el seu nom indica és la ciència que estudia els únics éssers vius dotats de plomes, les aus, és a dir, és una branca de la zoologia i un sector de la biologia general. L'estudi de les aus ha desenvolupat un paper considerable en un gran nombre de descobri-ments científics fonamentals, els seus resultats han estat seguidament aplicats a altres grups zoològics i s'han convertit en lleis de la biologia general. Així han estat utilitzats en gran mesura aquests vertebrats en la investigació de l'embriologia, la sexualitat, l'ecologia, la renovació sistemàtica i els estudis d'evolució

L'ornitologia és considerada encara com una ciència també d'aficionats, en ser una de les poques disciplines que està oberta a tots els nivells, tant a científics com a aficionats, ja que moltes dades han estat sub-ministrades per naturalistes de camp.

El GOB t'anima des d'aquesta publicació a que contribueixis amb el teu esforç a un major coneixement i conservació de les aus de la nostra illa.

La nostra revista de divulgació naturalística s'ha fet gran i es troba ara en un moment important, una revista reconeguda, amb participació de molta gent i amb articles i seccions de gran interès.

Arribar fins aquí ha estat un pro-cés, una evolució en realitat, fruit de la feina de molta gent, perquè la revista no ha estat sempre així, fins i tot el sentit de la seva existència ha anat canviant amb el pas del temps.

Va començar tan tímida que el pri-mer número que va sortir no fou l'1, sinó que va començar pel 0, potser per allò de "a veure què passa". Era a la prima-vera de 2000 i va néixer com un modest butlletí informatiu de dos folis impresos

i doblegats, un dins l'altre i sense gra-par. A la primera pàgina explicàvem els motius que ens duïen a treure el butlle-tí, principalment relleçar les activitats socials i augmentar el contacte amb els ornitòlegs i entre ells mateixos. En aquells moments la relació entre els ornitòlegs era sempre presencial, no hi havia canals de comunicació ni fòrums ni llistes de distribució ni res semblant.

Aquell mateix any va sortir tam-bé el número 1, amb el mateix format i canviant just el color dels folis. Des del primer moment ja van aparèixer al-gunes de les seccions que no ens han abandonat fins al dia d'avui durant tots aquests anys, com ara "Sabies que" o "Un racó per descobrir".

Amb el número 2 hi va haver un canvi fonamental, ja que es va crear un comitè editorial que va marcar des d'aquell moment les pautes a seguir. Aquell tercer butlletí informatiu sortí el juny de 2001 i continuava sent mo-dest, però ja tenia una estructura ben definida amb una portada més dura on apareixia el dibuix d'un busqueret. Es va passar de 8 a 20 pàgines amb noves seccions i més participants. Així, amb dos números anuals, vam arribar al 5 el setembre de 2002. En aquest darrer número la revista va passar a anome-nar-se "butlletí d'ornitologia" deixant de banda la paraula "informatiu". De fet, en aquell moment ja existia el forumaus i la manera de comunicar-nos entre tots

Es

Busqueret

Butlletí informatiu d'Ornitologia, n° 1 Palma de Mallorca Maig-Juny 2000

La milana reial (*Milvus milvus*) és un dels rapinyaires que més rar s'ha fet a Mallorca en els darrers anys, amb una població nidificant d'unes 4-6 parelles l'any 1999, concentrades totes elles a un sector de la Serra de Tramuntana.

Tot i que la situació és greu no hem de ser pessimistes. S'estan realitzant una sèrie d'actuacions dirigides a conèixer millor la biologia de l'espècie i els factors que hi incideixen negativament. Una d'aquestes activitats és el seguiment

Es Busqueret

Butlletí informatiu d'Ornitologia
del GOB-Mallorca
n°2 - Juny 2001

Es Busqueret

Butlletí d'Ornitologia del GOB-Mallorca

Núm.6 - Gener 2003

Es BUSQUERET

número 10 - setembre 04

revista de divulgació
ornitològica

GOB Mallorca

nosaltres començava a canviar ràpidament. També, per primera vegada, aquest número incorporava una editorial.

Sense massa canvis estructurals, però amb noves seccions, molts articles i coses interessants publicades, ens plantem al número 10 el setembre de 2004. Amb aquest número va desaparèixer el butlletí i va néixer la revista de divulgació ornitològica, un pas important que va venir acompanyat també d'altres canvis importants: la revista deixava de fer-se a base de fotocòpies al local del GOB i anava a impremta, millorant molt la qualitat; es va incorporar la figura del maqueta; es va donar color a la portada; augmentaren també el nombre de pàgines, fins a gairebé 60!

Amb el número 12, que va sortir l'any 2006, la revista va incorporar la figura del corrector lingüístic i la portada va passar a ser la fotografia d'un busqueret. D'aquesta forma, diferents fotografies de busquerets de totes les espècies van anar desfilitant per la portada de la revista fins al número 18, a l'estiu de 2009. Abans, amb el número 16, el color va entrar tímidament dins la publicació, ja no eren només les portades sinó que l'interior tenia també color, tot i que conservava la mateixa estructura.

L'hivern del 2010, quan es complien 10 anys de la seva creació i aprofitant que podíem accedir a una petita ajuda econòmica, per estar editada en català, la revista va viure una important metamorfosi, tota ella va canviar. Del format A5 va passar a l'A4 i es va omplir de planes a color amb dibuixos i fotografies, conservant el que ja hi havia, però incorporant noves seccions i fent-la molt més participativa. Només en aquell número varen col·laborar més de 30 persones. A més, el ritme d'edició va augmentar fins a arribar als tres números anuals.

La nostra revista de divulgació naturalística s'ha fet gran i es troba ara en un moment important, una revista reconeguda, amb participació de molta gent i amb articles i seccions de gran interès

L'estiu de 2011 el Govern decidí cancel·lar la línia d'ajuda a la publicació de revistes en català, i Es Busqueret, com tantes altres publicacions de les Illes, hagué de replantejar el seu futur davant la manca de recursos econòmics. Però no podíem tornar enrere en qualitat, la revista ja havia aconseguit un nivell i un reconeixement públic important i s'havia de trobar una solució. A l'estiu del 2011 es va publicar el número 25, el darrer imprès en paper. Deixar de tenir la revista en les mans, l'olor a paper, i mirar-la a través d'una pantalla va ser un procés que ens va costar a tots un poc, però la realitat va deixar pas a l'oportunitat. El format digital ens va permetre coses diferents com ara no passar pena pel nombre de pàgines o arribar a moltíssima més gent i de forma immediata. Podíem seguir oferint la qualitat desitjada i inclús millorar-la,

tot i la por d'enfrontar-nos a un format desconegut i sense tenir experiència prèvia, però això sí, aportant moltíssima il·lusió.

A poc a poc, hem vist que aquesta manera de rebre informació a través d'una pantalla s'ha anat estenent i forma ja part de la normalitat del nostre dia a dia. Però ha estat aquest un procés d'aprenentatge, de tots els que feim Es Busqueret, que s'ha desenvolupat de forma simultània a les sortides de les diferents edicions de cada número, superant i millorant cada un a l'anterior, o almenys aquest ha estat el propòsit del comitè editorial de la revista. D'aquesta forma també, amb el número 44 de l'agost de 2017, Es Busqueret va passar de ser una revista exclusivament ornitològica a ser una revista de divulgació naturalística en un procés d'evolució de la publicació completament natural. Així es va omplir un buit existent fins ara a les Illes i s'obrien les portes a la incorporació de temàtiques faunístiques i botàniques, conseqüència també del fort augment dels estudis i interessos de la ciutadania cap a l'àmplia biodiversitat il·lenca.

Amb l'edició 49, prèvia a n'aquesta, la revista va adaptar-se als nous formats digitals i eines tecnològiques, canviant per exemple el format digital de Flash a l'HTML5. Cercadors, lupes, vídeos, links... faciliten ara el funcionament i el gaudi de la publicació de forma molt més dinàmica, a la vegada es deixa la porta oberta a noves possibilitats digitals.

Durant tots aquests anys, en són 21 ja, moltes persones han anat passant per Es Busqueret, totes elles de forma totalment desinteressada, aportant el seu temps i coneixements. La seva col·laboració i implicació ha fet, i fa, que Es Busqueret sigui una realitat de la qual sentir-nos tots orgullosos dins les nostres limitacions i possibilitats. Així que, a tots i cadascun de vosaltres, amics i amigues, que d'una forma o altra, heu dedicat el vostre temps a Es Busqueret, us donem les gràcies.

Moltes gràcies!

I a per 50 números més !!!

Entrevista a Vicky Heredero, primera editora d'Es Busqueret

Es Busqueret arriba enguany als 50 números, tota una fita avui dia, i la revista ha volgut comptar amb la que fou la seva primera editora, Vicky Heredero, per recordar junts aquells inicis.

Na Vicky va començar a interessar-se per l'ornitologia, segons ens conta, pel seu padri anglès: "Quan jo anava a passar un parell de setmanes de l'estiu a Anglaterra, tenien allà al jardí una menjadora per aucells, i ens passàvem hores observant-los. El padri coneixia els noms de tots ells". També recorda la seva primera guia "record sa primera guia que li vaig veure, sa de Bertel Bruun, Birds of Britain and Europe, que ara la tinc jo, edició de 1974!" "Ells vivien a prop de sa costa, i em xocava molt veure l'efecte de ses mareas i com quedaven ses platges quan baixava l'aigua. S'omplia de limícoles i gavines!"

Molts d'anys després, en veure que el GOB organitzava un curset d'ornitologia, es va apuntar: "el GOB organitzava un curset d'ornitologia a sa biblioteca de Sant Francesc a Palma, d'això fa ja molt d'anys... I poc després ja em vaig involucrar dins el GOB. Al principi el local del GOB estava a un pis del carrer Verí, i ses reunions d'ornitologia es feien els dijous, no solíem ser molts, i dones, pràcticament només jo! Tinc molt bons records d'aquelles reunions. Allà es preparaven ses campanyes d'anellament de Cabrera, Dragonera, els recomptes d'aquàtiques, ses sortides ornitològiques..., com he dit abans, érem pocs, però amb moltes ganes de fer feina! Molts cap de setmana els vaig passar anellant aucells a s'Albufera, el Salóbrar, algunes nits al Pantaleu anellant virots, nonetes, marcant nius..., experiències inoblidables!"

Al cap de poc va sorgir la idea de crear Es Busqueret "Jo era sòcia de la RSPB, viatjava assiduament a Anglaterra fent allà molt "birdwatching", i era subscriptora d'una revista divulgativa mensual d'ornitologia anglesa. El GOB ja tenia l'Anuari Ornitològic, però jo trobava que necessitàvem una revista més divulgativa per poder atraure l'interès de més gent". Així que poc

temps després varen aconseguir treure el primer Busqueret: "els primers Busquerets van ser en blanc i negre, fets a base de fotocòpies! El dibuix de sa portada era d'en Vicenç Sastre. La publicació era trimestral i cada cert temps el comitè editorial canviava. Hi havia en Carlos Lopez-Jurado, Jesús R. Jurado, Patxi Gordiola, Manolo Suárez, Alfons Sastre, Xavier Canyelles, Rafael Mas...".

Ara na Vicky continua vinculada al món ornitològic, tot i que d'una forma molt més tranquil·la: "sempre estaré vinculada al món ornitològic, segueix sent sòcia del GOB, SEO, però no de manera tan activa com abans. Dins el cotxe sempre duc prismàtics i

quan vaig a passejar sempre els duc penjats. Els meus viatges sempre inclouen una aturada ornitològica!"

En aquests moments na Vicky dedica el seu temps lliure, els caps de setmana, a camperitzar una furgoneta que va adquirir el passat agost "per poder viatjar amb ella quan ens deixin!"

Gràcies Vicky per aquella teva gran iniciativa!

Fora de ruta

Ull de bou boreal, *Phylloscopus borealis*

Per Steve Nicoll

Si a l'anterior edició d'aquesta secció tractarem una espècie "tropical", el mascarell bru, ara ens toca tot el contrari, una espècie molt septentrional, l'ull de bou boreal *Phylloscopus borealis*.

El 12 de setembre de 2020 a la finca d'Ariant, Pollença, ubicada a plena Serra de Tramuntana, els ornitòlegs Jason Moss i Elisa Miquel trobaren un ull de bou que els cridà l'atenció pel seu

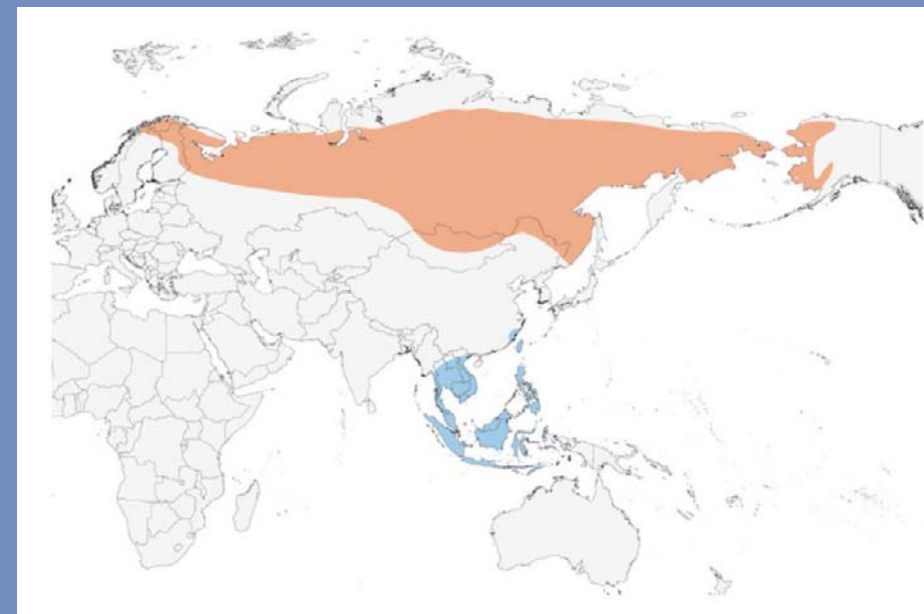
reclam i una marcada cella de color clar a sobre els ulls. Per sort aconseguiren fer algunes fotografies i fins i tot un petit vídeo on es va poder captar el reclam i els clars caràcters d'aquesta espècie mai citada abans a Balears.

L'ull de bou boreal és un ull de bou típic del gènere *Phylloscopus*, similar al conegut ull de bou més comú, al qual esteim acostumats a veure a l'illa durant la seva hivernada. Verdós, nerviós, sense aturar quiet un segon cercant petits insectes per les fulles d'arbres i arbusts. Les seves zones de cria s'estenen des del nord-est d'Escandinàvia fins a Beringia i arribant fins i tot a Alaska occidental, el que fa que sigui l'única espècie del seu gènere que cria en aquest continent. La zona d'hivernada es distribueix pel sud-est asiàtic, des de Myanmar cap a l'est a Vietnam, sud-est de la Xina i Taiwan, i sud fins a Filipines, Borneo i Indonèsia oriental. És una de les poques espècies que cria a Amèrica del Nord i passa l'hivern a Àsia, en lloc d'Amèrica del Sud.

A Espanya només s'havia citat una única vegada al 2008, quan un exemplar fou observat prop de Jerez de la Frontera, Cadis. Curiosament, el 16 d'octubre del mateix any es va confirmar la tercera cita per a l'Estat amb l'anellatge d'un exemplar a Doñana, Huelva. Contràriament, a Gran Bretanya és una de les rareses septentrionals més comunes, amb una mitjana de 6 cites anuals, amb quasi totes les observacions entre l'agost i l'octubre, i amb dos terços al setembre. •

Ull de bou boreal, *Phylloscopus borealis*. Foto: Laura Keene / Cornell Lab of Ornithology

Distribució de l'ull de bou boreal *Phylloscopus borealis*. En rosa la zona de cria i en blau la zona d'hivernada. Font: Cornell Lab of Ornithology.